

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фармакологічна, ергогенна та нутритивна підтримка реабілітаційного процесу

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № від “ 28 ” серпня 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фармакологічна, ергогенна та нутрітивна підтримка реабілітаційного процесу
Освітня програма	«Фізична терапія, ерготерапія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Доктор філософії
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі дисципліни</p> <p>Мета: сформувати у аспірантів розуміння організації системи раціонального харчування здорових та хворих людей різних вікових груп; ознайомити здобувачів освіти з базовими принципами нутріціології та дієтотерапії; надати знання про можливості фармакологічного супроводу фізичної реабілітації у здорових (спортсменів) та хворих людей.</p> <p>Цілі вивчення дисципліни: – засвоєння теоретичного матеріалу програми дисципліни; – оволодіння практичними навичками, передбаченими програмою;</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчення характеристик основних груп нутрієнтів та лікарських засобів, що використовують у період реабілітації і можливостей їх застосування; - набуття навичок щодо сучасних методик відновлення спортсменів та хворих людей за допомогою фармакологічних засобів, БАД та дієтотерапії.
<p>Компетентності</p> <p>Доктор філософії фізичної терапії, ерготерапії повинен мати:</p> <p>ЗК.1. Розуміння концептуальних та методологічних засад у галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності.</p> <p>ЗК.3. Здатність застосовувати у науковій та/або практичній діяльності сучасні знання в галузі охорони здоров'я, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК.4. Здатність ініціювати та розробляти інноваційні комплексні проекти, проявляти лідерство та автономність під час їх виконання, реалізувати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.</p> <p>ЗК.5. Здатність генерувати інноваційні ідеї (креативність).</p> <p>ЗК.6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, навички етичної поведінки у цифровому та іншомовному інформаційно-комунікативному просторі.</p> <p>ЗК.9. Здатність до роботи у команді, використання адекватних методів ефективної взаємодії із різних (професійних, соціальних та культурних груп).</p> <p>ФК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії, ерготерапії, будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.</p>

ФК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

ФК.5. Здатність створювати та аналізувати різні програми фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати їх ефективність їх щодо корекції стану здоров'я конкретних контингентів хворих, для реабілітації яких ці програми створювалися, зокрема, з позицій МКФ.

ФК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, ерготерапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

Програмні результати навчання

ПРН.2. Знання фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі фізичної терапії, ерготерапії, реабілітаційних технологій.

ПРН.3. Знання поглибленого рівня у сфері реабілітаційних технологій, зокрема, засобів фізичної терапії та ерготерапії, сучасних методів дослідження їх ефективності.

ПРН.11. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти з фізичної терапії, ерготерапії на предмет їх застосування для освітньо- наукових цілей.

ПРН.12 Здійснювати статистичні обчислення або чисельні розрахунки, порівнювати їх результати із отриманими у процесі дослідження даними для оцінювання ефективності застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН.15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН.16. Робити огляд та пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, онлайн-ресурси.

ПРН.17. Ясно та ефективно описувати інтенсивні, глибокі й деталізовані результати наукової роботи державною та іноземною мовами. Вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в провідних наукових журналах.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Основні принципи нутріціології та дієтотерапії. Використання дієт та дієтичних добавок (БАД) та ергогенних засобів у реабілітаційному процесі спортсменів у різні періоди тренувального процесу.	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: <ul style="list-style-type: none"> Визначення термінів: фармакологія, нутріціологія, дієтотерапія; Харчування і здоров'я. Нутріціологія її цілі та закони. Загальний обмін та його складові. Групи професій за інтенсивністю енергетичних витрат. Історія розвитку дієтології. Постулати та задачі дієтології Ергогенні препарати та БАД у спортивній медицині Харчування спортсменів у різні періоди тренувального процесу. 	<ul style="list-style-type: none"> Тести вхідного рівня знань, Задачі вихідного рівня знань, Контрольні запитання, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
2.	Нутритивна підтримка та дієтотерапія у процесі реабілітації пацієнтів при захворюваннях серцево-судинної та сечовидільної	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: «Харчова піраміда».	<ul style="list-style-type: none"> Тести вхідного рівня знань, Тести вихідного рівня знань, Контрольні запитання,

	систем та при захворюваннях і травматичних пошкодженнях центральної та периферичної нервової системи та ОРА.	Лікувальне харчування . Характеристика дієт за номерами або дієтичні столи. Особливості лікувального харчування при захворюваннях серцево-судинної системи Склад лікувальної дієти за основними елементами. Особливості дієти №10 Режим харчування Рекомендовані та заборонені продукти. Макро- та мікроелементи при захворюванні ССС. Особливості дієти при захворюваннях ЦНС.	<ul style="list-style-type: none"> • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу у пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи. Фармакологічний супровід реабілітаційних заходів у пацієнтів із захворюваннями шлунково-кишкового тракту.	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: Класифікація основних груп фармакологічних препаратів для лікування патології серцево-судинної системи. Основні та побічні ефекти протиаритмічних, антиангінальних, антигіпертензивних препаратів. Лікарські засоби для лікування захворювань ШКТ: противиразкові, протиблювотні, протипроносні і проносні, жовчогінні: щоновні та побічні ефекти.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вхідного рівня знань, • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
4.	Фармакологічний супровід реабілітаційного процесу у пацієнтів із захворюваннями та травмами ЦНС.	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: Основні групи препаратів, що впливають на ЦНС: нейролептики, седативні, транквілізатори, протисудомні. Основні і побічні ефекти.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вхідного рівня знань, • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу при захворюваннях дихальної системи та обміну речовин.	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: Основні фармакологічні групи препаратів, що застосовують при захворюваннях дихальної системи: протикашлеві, відхаркувальні, бронхолітики. Препарати для лікування ожиріння та цукрового діабету.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вхідного рівня знань, • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
6.	Фармакологічна підтримка реабілітаційного процесу	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань:	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вхідного рівня знань, • Тести вихідного рівня знань,

	при захворюваннях і травмах ОРА.	Нестероїдні і стероїдні протизапальні засоби загальної та місцевої дії. Анальгетики наркотичні. Засоби, що прискорюють регенерацію.	<ul style="list-style-type: none"> • Контрольні запитання, • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
7.	Застосування вітамінів, мікроелементів та фітотерапії у реабілітаційному процесі.	Розглянути поняття, формувати знання, узагальнити основні положення для формування загальних та спеціальних компетентностей із таких питань: Препарати водорозчинних вітамінів та їх біологічна роль. Жиророзчинні вітаміни, механізми дії та показання до застосування. Полівітамінні препарати. Мікро- і макроелементи. Передозування вітамінами та мікроелементами: прояви і допомога.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести вхідного рівня знань, • Тести вихідного рівня знань, • Контрольні запитання, • завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	30
Самостійна робота	10
Знання термінів	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Модуль 1				
Навчальна (аудиторна робота)				
Змістовий модуль 1				
Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за знання термінології	Екзамен	Разом
30	10	10	50	100
<p>Оцінювання відповідей аспірантів на семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.</p> <p>Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, максимально – 50 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 20 балів), оцінки за знання термінології (чи практичних навичок) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал може скласти 30 балів). Відповідно, по завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у підсумку може скласти 100 балів.</p> <p>Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:</p> <p>1. Створення і демонстрація мультимедійної презентації на занятті: 60 балів – презентація з граматичними та стилістичними помилками, усний супровід – читання з листка або прозірок, без практичних прикладів, без ілюстрацій, без власних пояснень, без відповідей на питання слухачів (поверхнєве володіння матеріалом).</p>				

70 балів - презентація з незначними граматичними та стилістичними помилками, усний супровід – читання з листка або прозірок, без практичних прикладів, з ілюстраціями, без власних пояснень, з частковими відповідями на питання.

80 балів - презентація без граматичних та стилістичних помилок, усний супровід – читання з листка або прозірок, з практичними прикладами, з ілюстраціями, без власних пояснень, з можливістю відповісти на окремі питання стосовно теми презентації.

90 балів - презентація без граматичних та стилістичних помилок, усний супровід – читання з листка або прозірок, з практичними прикладами, з ілюстраціями, з власними поясненнями, з можливістю відповісти на всі питання стосовно теми презентації.

100 балів - презентація без граматичних та стилістичних помилок, усний супровід – вільне володіння текстом, з практичними прикладами, з ілюстраціями, з власними поясненнями, з можливістю відповісти на всі поставлені питання, знання використаної термінології.

2. Усні відповіді на питання, що винесені на заняття, у тому числі – питання для завдань для самостійної роботи, участь у обговоренні мультимедійних презентацій інших здобувачів:

90-100 балів – Аспірант вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

70-89 балів – Аспірант вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

50-69 балів – Аспірант володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У аспіранта не сформовані комунікативні уміння та навички; допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; здобувач не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Іспит проводиться у формі відповіді на 2 усних питання екзаменаційного білета та письмової відповіді на тести. У кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. Кожне теоретичне питання оцінюється в 25 балів. Кожна правильна відповідь на запитання тесту оцінюється 5 балами. Оцінку «задовільно», «добре» або «відмінно» отримує аспірант, який набрав суму балів від 60 до 100 (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал може скласти 50 балів).

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), лабораторне обладнання, таблиці, муляжі та інше
Література:	
Основна	
1. Медико-біологічні технології підвищення працездатності спортсменів : навч.-метод. посібник / укл. Ю. Г. Циба, А. Д. Молдован, П. І. Горюк. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 132 с.	
2. Фармакологічний супровід у сфері фізичної культури і спорту. Скорочений конспект лекцій для студентів спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" / уклад.: Г. Л. Юсіна. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 158 с.	
3. Ялович В. Функціональні фармакологічні засоби відновлення в спорті [Текст] : метод. розробка / Володимир Ялович, Антон Ялович. – Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 64 с.	

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Основи раціонального харчування» / укладачі: В.В. Брич, І.С. Миронюк, М.М. Дуб; Ужгород, 2020. 94 с.

4. Основи харчування: підручник / М.І. Кручаниця, І.С. Миронюк, Н.В. Розумикова, В.В. Кручаниця, В.В. Брич, В.П. Кіш. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. 252 с.
5. Основи раціонального та оздоровчого харчування: навчальний посібник / О.І. Міхеєнко. Суми: Університетська книга, 2017. 189 с.
6. Наказ МОЗ України від 03.09.2017 №1073 "Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії"

Допоміжна література

1. Дієтологія: підручник / Н.В.Харченко, Г.А. Анохіна та ін. Київ – К-д: Вид-во «Меридіан», 2012. 528 с.
2. Основи фізіології та гігієни харчування: підручник / Н.В. Дуденко, Л.Ф. Павлоцька, В.С. Артеменко та ін. Суми: Університетська книга, 2017. 558 с.
3. Фізіологія харчування: підручник / Л.Ф. Павлоцька, Н.В. Дуденко, Є.Я. Левітін та ін. Суми: Університетська книга, 2017. 473 с.
4. В.І. Вдовиченко, Т.В. Острогляд, Парадокси терапії біологічно активними, або дієтичними, добавками. Раціональна фармакотерапія. – 2(43) 2017. С. 18-21.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Лекційний курс з дисципліни «Фармакологічна, ергогенна та нутритивна підтримка реабілітаційного процесу» (сайт електронного навчання ДВНЗ «ПНУ ім.В. Стефаніка»: e-learn.pnu.edu.ua).
2. Робоча програма дисципліни «Фармакологічна, ергогенна та нутритивна підтримка реабілітаційного процесу» (сайт електронного навчання ДВНЗ «ПНУ ім.В. Стефаніка»: e-learn.pnu.edu.ua).
3. Сайт «Здорове харчування»: <http://medfond.com/>.
4. МОЗ України рекомендує: <http://moz.gov.ua/article/news/moz-ukraini-predstavilo-rekomendacii-zdorovogo-harchuvannja>.
5. Сайт асоціації дієтологів України: Режим доступу: <http://uda.in.ua/>.
6. Тарілка здорового харчування - МОЗ України: Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/health/porivnjajte-svojuizhu-z-%C2%ABtarilkoju-zdorovogo-harchuvannja%C2%BB>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фізичної терапії, ерготерапії м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 103 тел. +38(0342) 59-61-47 https://kft@pnu.edu.ua
Викладач	Шеремета Лідія Миколаївна, доктор медичних наук, професор
Контактна інформація викладача	+380962796742 lidia.sheremeta@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни.

<p>Академічна добродічність</p>	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної добродічності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну добродічність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.</p>

Викладач: проф. Шеремета Л.М.